

Заглушителнитѣ крѣсѣци на пѣстрата публика, която се трупаше на брѣга, причаквайки парахода, прѣкъснаха нерадостнитѣ ми мисли. Ето Ломпаланка! Бързо се приготвихъ и опростихъ съ услужливия капитанитѣ и завчасъ се намѣрихъ на българския брѣгъ. Съ любопитство гледахъ на този съвършено новъ за мене свѣтъ. Ами сега? Но върху това не ми остана врѣме да разсѣждавамъ за дълго. Тогавашниятъ директоръ на реалното училище въ Ломпаланка г. В., до когото бѣхъ прѣпорѣчена, ме посрѣсна и по единъ най-любезенъ начинъ и ми помогна въ всичко. Съ неговата помощ формалноститѣ по паспорта и багажа бързо се уреди. И квартира въ „хотела“ бѣ вече наета. Стопанинтѣ на тази малка турска къщичка — сърбинъ — ме увѣряваше, че ми билъ приготвилъ най-добрата стая, въ която билъ ношувалъ дори и самъ княза.

Понеже пристигнахме доста рано, то разгледахъ по поканата на г. В. и реалното училище. Тукъ получихъ първото впечатление за българско училище. Това, което видѣхъ, бѣ солидно начало на „по европейски“ нареденъ институтъ. Трѣбва да призная, че именно посѣщението ми на това училище ме окуражи, та можихъ на другия день, слѣдъ единъ успокоителенъ сънъ, съ бодъръ духъ, пълна надежда и твърда воля да продължа пътя си. Господинъ В. се бѣ погрижилъ и бѣ ми намѣрилъ не само добъръ четириконенъ файтонъ, но и добра дружина. „Ще ви бѣде по-приятно да пътувате съ дружина“, каза той. Колко съмъ имала да му бѣда признателна за това послѣдното, узнахъ въ Берковица. Моята дружина бѣ сѣмейството на единъ нѣмски инженеръ: мъжъ, жена и шестгодишно момиченце, които пътуваха отъ Румжния за София. И така потеглихме на пътъ. Въ първия файтонъ бѣ сѣмейството на инженера, а въ втория — азъ. И двамата файтонджии бѣха турци, облѣчени съ сини сукнени дрехи, богато обшити съ сърма. Онзи на първата кола бѣ истински азиатски типъ съ бѣла чалма на главата си, а пъкъ моятъ имаше добродушно славянско лице и на главата си имаше фесъ. Прѣзъ врѣме на цѣлия пътъ това прѣпросто човѣче бѣ толкова услужливо къмъ своята „мушерийка“, че съ отличното си поведение правѣше впечатление на истинско възпитанъ човѣкъ. Моятъ страхъ отъ „турчина“ файтонджия, значително намаленъ и отъ увѣрението на г. В., че е сигуренъ човѣкъ, почти съвсѣмъ изчезна и азъ спокойно можихъ да се отдамъ на наслаждението отъ прѣкрасния лѣтенъ день и любопитния непознатъ край. Минахме вече Кутловица. Въ Ломпаланка ми казаха, че ще стигнемъ въ Берковица около 6 часа, дѣто имало и хотелъ, та сме можали да бѣдемъ спокойни, че не ще ни липсува квартира; но 6 часа бѣ отдавна миналъ, слънцето бѣ на залѣзване, а отъ Берковица нѣмаше още ни слѣда. Най-сетнѣ и съвсѣмъ се мръзна. На моитѣ многократни запитвания, нѣма ли да стигнемъ скоро, захванахъ и да не получавамъ вече отговоръ. Най-сетнѣ, едно ужасно друскане неприятно ни напомни, че се намираме вече на градския калдърѣмъ. Дълго врѣме се возихме крачка по крачка; тукъ-тамъ се мѣркаше